Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍ ADVOKÁTKY
ELEANOR SHARPSTON
přednesené dne 16. července 2015 [1]

Věc C-73/14

Rada Evropské unie
proti

Evropské komisi

„Předložení písemného stanoviska Mezinárodnímu tribunálu pro mořské právo Komisí jménem Evropské unie — Článek 13 odst. 2, čl. 16 odst. 1 a čl. 17 odst. 1 SEU — Článek 218 odst. 9 a článek 335 SFEU — Vnější zastoupení Evropské unie — Porušení výsad Rady — Loajální spolupráce — Článek 263 SFEU — Přípustnost“

1. Dne 29. listopadu 2013 předložila Evropská komise jménem Evropské unie (dále jen „EU“) písemné stanovisko Mezinárodnímu tribunálu pro mořské právo (dále jen „ITLOS“) ohledně poradního stanoviska, o nějž byl uvedený soud požádán.

2. Rada Evropské unie se domáhá zrušení „rozhodnutí Komise ze dne 29. listopadu 2013“ o předložení daného stanoviska. Rada, podporovaná několika členskými státy, v zásadě tvrdí, že si Komise měla před předložením uvedeného písemného stanoviska ITLOS vyžádat a získat její souhlas. Rada tvrdí, že Komise tím, že tak neučinila, porušila čl. 218 odst. 9 SFEU nebo článek 16 SEU (první a druhá část prvního žalobního důvodu) a porušila povinnost loajální spolupráce (druhý žalobní důvod). Komise tvrdí, že měla pravomoc uvedené stanovisko předložit i bez souhlasu Rady a že s Radou plně spolupracovala.

3. Hlavní otázka, která je mezi účastníky řízení sporná, se tedy týká určení unijního orgánu, kterému je svěřen úkol rozhodnout, jaký postoj Evropská unie zaujme před soudním orgánem ustaveným v souladu s mezinárodní smlouvou, jíž je EU smluvní stranou.

4. Níže se sice budu zabývat různými aspekty této velmi důležité otázky, mám však za to, že žaloba Rady je ve skutečnosti nepřípustná a měla by být odmítnuta už z tohoto důvodu.

Rozhodné právo ITLOS

5. Evropská unie je společně se svými členskými státy smluvní stranou Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu (dále jen „úmluva UNCLOS“) [2].

1 — Původní jazyk: angličtina.

2 — Podepsané v Montego Bay dne 10. prosince 1982, 1833 UNTS 3. Úmluva UNCLOS vstoupila v platnost dne 16. prosince 1994. Viz rozhodnutí Rady 98/392/ES ze dne 23. března 1998 o uzavření Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu ze dne 10. prosince 1982 a dohody ze dne 28. července 1994 o provedení části XI této úmluvy Evropským společenstvím (Úř. věst. 1998 L 179, s. 1; Zvl. vyd. 04/03, s. 260).

6. ITLOS byl ustaven a řídí se úmluvou UNCLOS, zejména její přílohou VI, která obsahuje statut tohoto tribunálu.

7. Článek 16 statutu ITLOS uvedenému tribunálu ukládá, aby stanovil svůj jednací řád. Článek 20 stanoví, že přístup k ITLOS mají účastnické státy.

8. Podle článku 133 jednacího řádu ITLOS, který upravuje postup senátu ITLOS pro řešení sporů týkajících se mořského dna, pokud jde o vydávání poradních stanovisek, vyzve ITLOS účastnické státy úmluvy UNCLOS, aby předložily svá písemná stanoviska k otázce či otázkám uvedeným v žádosti o poradní stanovisko.

9. Článek 138 odst. 1 jednacího řádu ITLOS stanoví, že ITLOS „vydá poradní stanovisko k právní otázce, pokud předložení žádosti o takové stanovisko [tribunálu] výslovně upravuje mezinárodní smlouva týkající se účelů sledovaných [úmluvou UNCLOS]“. Článek 138 odst. 3 stanoví, že v takovém případě ITLOS „použije přiměřeně články 133 až 137“.

Právo Evropské unie

Smlouva o Evropské unii

10. Článek 13 odst. 2 SEU stanoví: „Každý orgán jedná v mezích působnosti svěřené mu Smlouvami a v souladu s postupy, podmínkami a cíli v nich stanovenými. Orgány mezi sebou loajálně spolupracují.“

11. V článku 16 odst. 1 druhé větě je uvedeno, že Rada „[v]ykonává funkce vymezování politik a koordinace v souladu s podmínkami stanovenými Smlouvami“. Ve zbývající části článku 16 jsou stanovena obecná pravidla činnosti Rady. Článek 16 odst. 3 zejména uvádí, že „[n]estanoví-li Smlouvy jinak, rozhoduje Rada kvalifikovanou většinou“.

12. Článek 17 odst. 1 SEU stanoví:

„Komise podporuje obecný zájem Unie a k tomuto účelu činí vhodné podněty. Zajišťuje uplatňování Smluv a opatření přijatých orgány na jejich základě. Pod kontrolou Soudního dvora Evropské unie dohlíží na uplatňování práva Unie. [...] Vykonává koordinační, výkonné a řídící funkce v souladu s podmínkami stanovenými Smlouvami. S výjimkou společné zahraniční a bezpečnostní politiky a dalších případů uvedených ve Smlouvách zajišťuje vnější zastupování Unie. [...]“

Smlouva o fungování Evropské unie

13. Vnější činnost EU je upravena v části V SFEU, která se týká mezinárodních smluv. V rámci uvedené hlavy články 216 a 217 SFEU stanoví pravomoc EU uzavřít smlouvy s jednou nebo více třetími zeměmi nebo mezinárodními organizacemi a článek 218 SFEU stanoví postup sjednávání a uzavírání takových smluv. Relevantní ustanovení posledně jmenovaného článku znějí:

„1. Aniž jsou dotčena zvláštní ustanovení článku 207 [společná obchodní politika], dohody mezi Unií a třetími zeměmi nebo mezinárodními organizacemi se sjednávají a uzavírají podle následujícího postupu.

2. Rada dává zmocnění k zahájení jednání, vydává směrnice pro jednání, dává zmocnění k podpisu dohod a uzavírá je.

3. Komise [...] podává Radě doporučení a Rada přijme rozhodnutí, kterým dá zmocnění k zahájení jednání a [...] jmenuje vyjednavače [...] Unie.

4. Rada může vyjednavači vydávat směrnice [...]

5. Rada přijme na návrh vyjednavače rozhodnutí, kterým dá zmocnění k podpisu dohody [...]

6. Rada přijme na návrh vyjednavače rozhodnutí o uzavření dohody.

7. Odchylně od odstavců 5, 6 a 9 může Rada při uzavírání dohody zmocnit vyjednavače, aby jménem Unie schválil změny, jestliže dohoda stanoví, že se takové změny přijímají zjednodušeným postupem nebo orgánem zřízeným dohodou. Rada může k takovému zmocnění připojit zvláštní podmínky.

8. Rada v průběhu celého postupu rozhoduje kvalifikovanou většinou.

Jednomyslně však rozhoduje [za určitých okolností].

9. Rada na návrh Komise [...] přijme rozhodnutí [...] a stanoví postoje, které mají být jménem Unie zaujaty v orgánu zřízeném dohodou, má-li tento orgán přijímat akty s právními účinky, s výjimkou aktů, které doplňují nebo pozměňují institucionální rámec dohody.

10. Evropský parlament je okamžitě a plně informován ve všech etapách tohoto postupu.

11. [Tento odstavec stanoví postup získání posudku Soudního dvora o slučitelnosti zamýšlené dohody se Smlouvami a důsledky odmítavého posudku.]“

14. Článek 263 první, druhý a šestý pododstavec SFEU stanoví:

„Soudní dvůr [EU] přezkoumává legalitu legislativních aktů, aktů Rady, Komise a Evropské centrální banky, s výjimkou doporučení a stanovisek, a rovněž aktů Evropského parlamentu a Evropské rady, které mají právní účinky vůči třetím osobám. Rovněž přezkoumává legalitu aktů institucí a jiných subjektů Unie, které mají právní účinky vůči třetím osobám.

Za tím účelem má pravomoc rozhodovat o žalobách podaných členskými státy, Evropským parlamentem, Radou nebo Komisí pro nedostatek příslušnosti, pro porušení podstatných formálních náležitostí, pro porušení Smluv nebo jakéhokoli právního předpisu týkajícího se jejich provádění anebo pro zneužití pravomoci.

[...]

Žaloby uvedené v tomto článku musí být podány ve lhůtě dvou měsíců, a to podle okolností ode dne vyhlášení příslušného aktu, ode dne jeho oznámení navrhovateli nebo ode dne, kdy se o něm navrhovatel dozvěděl.“

15. Článek 264 SFEU stanoví, že je-li žaloba opodstatněná, Soudní dvůr prohlásí napadený akt za neplatný od počátku a, považuje-li to za nezbytné, uvede ty účinky aktu prohlášeného za neplatný, které jsou nadále považovány za zachované.

16. Článek 335 SFEU stanoví: „[EU] má v každém z členských států nejširší způsobilost k právům a právním úkonům, jakou jejich vnitrostátní právo přiznává právnickým osobám; [EU] může zejména nabývat a zcizovat movitý i nemovitý majetek a vystupovat před soudem. Pro tento účel je zastupována Komisí. Avšak v otázkách spojených s fungováním svých jednotlivých orgánů je [EU] zastupována vzhledem k jejich správní samostatnosti každým z nich.“

Dohoda OSN o rybích populacích

17. Rozhodnutím Rady 98/414/ES[3] EU uzavřela Dohodu o provedení ustanovení úmluvy UNCLOS o zachování a řízení tažných populací ryb a vysoce stěhovavých rybích populací Evropským společenstvím (dále jen „dohoda OSN o rybích populacích“). Článek 3 rozhodnutí 98/414 stanoví:

„Vystupuje-li Společenství jako strana ve sporném řízení podle [dohody OSN o rybích populacích], je zastupováno Komisí. Před provedením jakéhokoli úkonu Komise jedná se členskými státy při dodržování závazných procesních lhůt.“

18. ITLOS patří mezi orgány, u nichž může být takové řízení vedeno.

Statut a jednací řád Soudního dvora

19. Článek 21 statutu Soudního dvora Evropské unie (dále jen „statut“) stanoví mimo jiné, že k žalobě k Soudnímu dvoru „[...] musí být v případě potřeby připojen akt, jehož zrušení se požaduje [...]“.

20. Články 120 a 122 jednacího řádu Soudního dvora stanoví, že žaloba musí obsahovat mimo jiné předmět sporu a návrhová žádání a musí k ní být připojen zejména akt, jehož zrušení se požaduje.

21. Článek 150 stanoví: „Na návrh soudce zpravodaje může Soudní dvůr kdykoli bez návrhu po vyslechnutí účastníků řízení a generálního advokáta rozhodnout usnesením s odůvodněním o tom, zda jsou splněny nepominutelné podmínky řízení.“

Skutečnosti předcházející sporu

22. Dne 28. března 2013 obdržel ITLOS žádost o poradní stanovisko od subregionální komise pro rybolov (CSRP), kterou v rámci úmluvy ze dne 29. března 1995 ustavily jako mezivládní organizaci pro spolupráci v oblasti rybářství Gambie, Guinea, Guinea-Bissau, Kapverdy, Mauretánie, Senegal a Sierra Leone[4]. EU uzavřela s pěti státy CSRP dohody o partnerství v oblasti rybolovu a se dvěma z nich protokoly o možnosti rybolovu za finanční úplatu.

23. Uvedená žádost, která je evidována jako věc č. 21, se týká otázek souvisejících v zásadě s právy, závazky a povinnostmi států vlajky, mezinárodních organizací a pobřežních států v případech nezákonného, nehlášeného a neregulovaného rybolovu (dále jen „NNN“) a se zajištěním udržitelného řízení sdílených populací ryb a populací společného zájmu.

24. Dne 24. března 2013 vyzval ITLOS účastnické státy úmluvy UNCLOS, aby předložily svá písemná stanoviska k předmětným otázkám do 29. listopadu 2013 a rozhodl o konání ústního jednání.

25. Dotčená žádost o poradní stanovisko byla několikrát projednána dvěma pracovními skupinami Rady: jednak pracovní skupinou pro mořské právo (COMAR), a to především s ohledem na otázky příslušnosti a přípustnosti, a jednak pracovní skupinou pro vnitřní a vnější rybářskou politiku (FISH), a to pokud jde o předmět otázek. V průběhu prvních jednání v rámci skupiny COMAR, která se konala v období od dubna do července 2013, Komise uvedla, že její služby zvažují, zda má EU ve věci č. 21 vstoupit do řízení, a zavázala se konzultovat věc dle potřeby s Radou.

3 — Rozhodnutí Rady 98/414/ES **ze dne 8. června 1998 týkající se ratifikace dohody o provedení ustanovení Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu ze dne 10. prosince 1982 o zachování a řízení tažných populací ryb a vysoce stěhovavých rybích populací Evropským společenstvím** (Úř. věst. 1998 L 189, s. 14; Zvl. vyd. 04/04, s. 3).

4 — Úmluva z roku 1985, podepsaná v Dakaru, byla následně dne 14. července 1993 změněna dohodou uzavřenou v kapverdském hlavním městě Praia. Úplné znění úmluvy je k dispozici pouze ve francouzštině a lze je najít na adrese http://spcsrp.org/Documents.

26. Dne 5. srpna 2013 Komise výslovně rozhodla [5], že ve věci č. 21 předloží tribunálu ITLOS písemné stanovisko jménem EU a že se zúčastní ústního jednání (článek 1). Pověřila zároveň své právní služby, aby rozhodnutí provedly (článek 2). V bodě 9 odůvodnění uvedeného rozhodnutí byl zmíněn článek 335 SFEU jako právní základ účasti Komise jménem EU a v bodě 11 odůvodnění bylo uvedeno, že Komise bude na základě zásady loajální spolupráce informovat Radu prostřednictvím příslušné pracovní skupiny.

27. Během jednání skupiny FISH dne 12. září 2013 a skupiny COMAR dne 17. září 2013 Komise znovu potvrdila, že předloží písemné vyjádření jménem EU, a argumentovala tím, že podle článku 335 SFEU nepotřebuje ke svému postupu předchozí souhlas Rady. Na jednání skupiny FISH předsednictví Rady uvedlo, že obsah podání, které bude učiněno jménem EU, musí schválit Rada, a vyzvalo Komisi, aby předložila návrh písemného stanoviska Radě nejpozději do konce října 2013.

28. Dne 22. října 2013 zaslala Komise pracovním skupinám Rady první pracovní dokument, v němž byly uvedeny hlavní teze textu, jenž měl být předložen ITLOS. V úvodním bodě uvedeného dokumentu bylo citováno rozhodnutí ze dne 5. srpna 2013, jímž se Komise rozhodla předložit jménem EU vyjádření ve věci č. 21, a bylo znovu zdůrazněno, že pracovní skupiny Rady budou informovány v souladu se zásadou loajální spolupráce. Komise rovněž zdůraznila, že ve snaze posílit argumentaci EU přihlédne co možná nejvíce také k jakýmkoli návrhům či doporučením členských států.

29. Pracovní skupiny FISH a COMAR uvedený dokument přezkoumaly dne 24. října 2013 a 30. října 2013, přičemž Komise znovu uvedla, že Radě nebude předložen žádný návrh stanoviska k předchozímu schválení. Na jednáních skupiny FISH ve dnech 15. a 22. listopadu 2013 byla projednána revidovaná znění dokumentu. Dne 27. listopadu 2013 projednal věc Výbor stálých zástupců (Coreper), a to na základě zprávy vyhotovené skupinou FISH. Delegace členských států a předsednictví trvaly na tom, že v rámci funkcí vymezování politik podle článku 16 SEU přísluší Radě, aby rozhodla, zda EU předloží vyjádření, a pokud tak učiní, aby schválila jeho obsah. Pokud by navíc Rada neměla možnost schválit postoj ohledně takového podání jménem EU, bylo by třeba mít za to, že EU žádný postoj nezaujala a vyjádření nelze předložit. Komise zdůraznila, že souhlas Rady není třeba a že písemné stanovisko ITLOS předloží.

30. Dne 29. listopadu 2013 Komise s přihlédnutím k připomínkám některých členských států předložila písemné stanovisko jménem EU a zároveň zaslala jeho kopii e-mailem sekretariátu Rady. V období od 18. do 29. listopadu 2013 předložilo svá písemná stanoviska ITLOS sedm členských států, které jsou účastnickými státy úmluvy UNCLOS.

31. Dne 13. března 2014, tedy po podání žaloby v projednávané věci, Komise následně předložila další písemné stanovisko v rámci druhého kola písemného řízení a ve dnech 2. až 5. září 2014 se zúčastnila ústního jednání. ITLOS vydal své poradní stanovisko dne 2. dubna 2015.

Řízení, žalobní důvody a návrhová žádání

32. Rada opírá svou žalobu ze dne 10. února 2014 o dva žalobní důvody. Prvním žalobním důvodem Rada poukazuje na to, že rozhodnutí o přijetí postoje EU v mezinárodních soudních řízeních spadají podle čl. 218 odst. 9 SFEU a v každém případě podle čl. 16 odst. 1 SEU do její pravomoci. Rada tedy tvrdí, že si Komise měla před zasláním písemného stanoviska jménem EU tribunálu ITLOS nejprve vyžádat její souhlas. V rámci druhého žalobního důvodu Rada vytýká Komisi, že nerespektovala povinnost vzájemné loajální spolupráce podle čl. 13 odst. 2 SEU.

5 — Rozhodnutí C(2013) 4989 final (nezveřejněno; dále jen „rozhodnutí ze dne 5. srpna 2013“).

33. Rada se proto domáhá, aby Soudní dvůr „zrušil rozhodnutí Komise ze dne 29. listopadu 2013 o předložení ‚písemného stanoviska jménem Evropské unie' [ITLOS] ve věci [č.] 21" a uložil Komisi náhradu nákladů řízení. Uvádí přitom, že nežádá o zrušení stanoviska Komise.

34. Komise navrhuje, aby Soudní dvůr žalobu zamítl a uložil Radě náhradu nákladů řízení. Podpůrně navrhuje, aby Soudní dvůr zachoval účinky jejího rozhodnutí do té doby, než bude v přiměřené lhůtě vydáno rozhodnutí nové.

35. Rakouská, česká, finská, francouzská, litevská, nizozemská, řecká a španělská vláda předložily vyjádření na podporu návrhových žádání Rady. Na jednání dne 14. dubna 2015 přednesli ústní vyjádření zástupci účastnic řízení, české, francouzské, nizozemské, španělské vlády a vlády Spojeného království (která také přednesla své vyjádření na podporu Rady). Při této příležitosti Rada uvedla, že pokud by napadené rozhodnutí bylo zrušeno, neměla by námitky proti tomu, aby Soudní dvůr vyhověl žádosti Komise o zachování účinků zrušeného rozhodnutí do doby vydání nového rozhodnutí. Na tomto jednání byla předložena i vyjádření týkající se přípustnosti.

Posouzení

36. Jak jsem již uvedla, mám za to, že žaloba Rady je nepřípustná, a to z důvodů, které uvedu níže a jež spočívají v tom, že není dán žádný přezkoumatelný akt, který by byl včas napaden žalobou. Přípustnost žaloby je otázka, kterou přísluší Soudnímu dvoru posoudit i bez návrhu [6]. V zásadě a logicky je nutné ji zodpovědět předtím, než bude posouzena věc samá. V některých případech však Soudní dvůr tuto otázku obešel, a ačkoli existovaly pochybnosti o přípustnosti žaloby, považoval za vhodné vydat rozhodnutí ve věci samé [7].

37. Takový postup by nebyl podle mého názoru v projednávané věci namístě, neboť mám za to, že pravidla přípustnosti je třeba uplatňovat jednotně, a nikoli dle uvážení. Uznávám však, že účastníci řízení mají zájem na vydání jasného rozhodnutí o důležité otázce týkající se rozsahu svých pravomocí a povinností stanovených Smlouvami v takové situaci, jaká vedla ke vzniku sporu v projednávané věci. Poté, co odůvodním svůj závěr ohledně přípustnosti, který by podle mého názoru měl být rozhodující, se budu tedy zabývat i uvedenými otázkami.

K přípustnosti

38. Rada se svou žalobou založenou na článcích 263 a 264 SFEU domáhá, aby Soudní dvůr přezkoumal legalitu aktu Komise a prohlásil jej za neplatný. Takové řízení upravuje článek 21 statutu Soudního dvora a články 120 a 122 jeho jednacího řádu.

39. Rada se svou žalobou domáhá zrušení „rozhodnutí Komise ze dne 29. listopadu 2013" o předložení písemného stanoviska jménem EU tribunálu ITLOS ve věci č. 21. K žalobě není uvedené „rozhodnutí" v žádné formě připojeno a je podložena pouze tím, že dne 29. listopadu 2013 bylo předloženo písemné stanovisko ITLOS a že Rada byla o jeho předložení téhož dne informována.

40. Aktem, o jehož zrušení Rada výlučně a výslovně žádá, je však rozhodnutí o předložení písemného stanoviska. Rada v poznámce pod čarou k návrhovému žádání ve své žalobě a poté opět ve své replice výslovně uvádí, že se nedomáhá zrušení stanoviska předloženého Komisí tribunálu ITLOS.

6 — Viz například rozsudek Španělsko v. Rada, C-141/05, EU:C:2007:653, bod 29.

7 — Viz například rozsudek Francie v. Komise, C-233/02, EU:C:2004:173, bod 26; viz také úvahy generálního advokáta Jacobse v jeho stanovisku předneseném ve věci Itálie v. Komise, C-301/03, EU:C:2005:550, body 61 až 81.

41. Pokud Komise dne 29. listopadu 2013 skutečně přijala rozhodnutí o předložení dotčeného písemného stanoviska, mohlo se patrně jednat pouze o konkludentní rozhodnutí, neboť nebylo prokázáno, že by bylo vydáno v písemné nebo i jen ústní formě.

42. Mám však za to, že takové rozhodnutí zjevně nebylo přijato. Dne 5. srpna 2013 Komise přijala výslovné odůvodněné rozhodnutí o předložení písemného stanoviska tribunálu ITLOS ve věci č. 21 a pověřila své právní služby, aby dané rozhodnutí provedly. K předložení uvedeného stanoviska nebylo třeba žádného dalšího rozhodnutí. Ve spise není ani žádný doklad o tom, že by takové rozhodnutí bylo přijato, ať už v písemné, či jiné formě. Neexistuje žádný, byť i jen nepatrný, náznak, že by Komise dne 29. listopadu 2013 rozhodla o něčem, o čemž již nebylo rozhodnuto dříve. Je zde pouze nijak nezpochybněná skutečnost, že dané stanovisko bylo skutečně předloženo, a e-mail, kterým Komise informuje o tomto stanovisku Radu.

43. Nebylo-li dne 29. listopadu 2013 přijato žádné rozhodnutí, nemůže být ani zrušeno a nemohou být rovněž zachovány jeho účinky do doby vydání nového rozhodnutí. Neexistence přezkoumatelného aktu je nesplněním nepominutelné podmínky řízení ve smyslu článku 150 jednacího řádu Soudního dvora [8]. Totéž platí *a fortiori* v případě neexistence jakéhokoli aktu.

44. Účelem postupu stanoveného v článcích 263 a 264 SFEU je vydání rozhodnutí, zda je určitý akt s právními účinky platný, či nikoli. Takové rozhodnutí, pokud nemá samo o sobě žádný hmatatelný dopad, postrádá smysl a je plýtváním času soudců. Účelem uvedeného postupu není vydat čistě abstraktní závěr ohledně právní úpravy vztahů mezi orgány, i když je takový závěr samozřejmě zpravidla nedílnou součástí odůvodnění rozhodnutí o platnosti určitého aktu [9]. Takové rozhodnutí nelze v řízení o žalobě na neplatnost vydat, neexistuje-li žádný akt, jehož zrušením by mohla být dotčena nějaká právní situace. Dotčené orgány by tedy měly před podáním žaloby k Soudnímu dvoru pečlivě vyhodnotit své procesní postavení, neboť jinak žaloba nemusí splňovat požadavky Smluv, statutu a jednacího řádu.

45. Mám však za to, že cílem Rady je napadnout principiální rozhodnutí Komise v tom smyslu, že předloží písemné stanovisko tribunálu ITLOS bez předchozího souhlasu Rady. Měla se tedy patrně domáhat zrušení rozhodnutí ze dne 5. srpna 2013, jímž bylo uvedené principiální rozhodnutí učiněno.

46. Pokud by tak Rada učinila, běžela by podle čl. 263 šestého pododstavce SFEU dvouměsíční promlčecí lhůta (prodloužená „o jednotnou lhůtu deseti dnů z důvodu vzdálenosti“ podle článku 51 jednacího řádu Soudního dvora) ode dne, kdy se dozvěděla o vydání rozhodnutí ze dne 5. srpna 2013.

47. Komise má za to, že uvedené rozhodnutí nebylo Radě oznámeno či sděleno. Rada však byla o uvedeném rozhodnutí a jeho základním obsahu jasně a výslovně informována v úvodním bodě prvního pracovního dokumentu Komise ze dne 22. října 2013 [10], který byl projednán pracovními skupinami Rady FISH a COMAR ve dnech 24. a 30. října 2013, a v této době si tedy již Rada musela být vědoma existence rozhodnutí ze dne 5. srpna 2013. V rámci uvedených jednání musely být také rozptýleny jakékoli případné pochybnosti ohledně výkladu uvedeného rozhodnutí a způsobu jeho provedení ze strany Komise. Postoj Komise byl jasný a jednoznačný: Radě žádný návrh stanoviska ke schválení nepředloží.

48. Rada nepodala žalobu na neplatnost rozhodnutí ze dne 5. srpna 2013 ve lhůtě dvou měsíců a 10 dnů od nejzazšího možného data, kdy se mohla dozvědět o vydání uvedeného rozhodnutí, a svou žalobu v tomto řízení podala až dne 10. února 2014.

8 — Usnesení Brüggemann v. ESC, 248/86, EU:C:1987:429, bod 6.

9 — Viz v jiném kontextu důvody, o něž se opírá judikatura vycházející z rozsudku Foglia, 104/79, EU:C:1980:73.

10 — Který zní takto: „Rozhodnutím C(2013)4989 ze dne 5. srpna 2013 Komise rozhodla o předložení vyjádření jménem [EU] ohledně žádosti subregionálního subjektu [...] o poradní stanovisko [ITLOS]. Na základě zásady loajální spolupráce bude informována příslušná pracovní skupina Rady.“

49. Jsem si nicméně vědoma toho, že obě účastnice řízení, stejně jako všechny členské státy, které do řízení vstoupily jako vedlejší účastníci, mají skutečný zájem na vydání rozhodnutí o svých pravomocech a výsadách. Uznávám také, že takové rozhodnutí o právní otázce má zásadní význam pro postup v rámci vnějšího zastupování EU a že se Soudní dvůr v minulosti obdobnými věcnými otázkami zabýval i v případech, kdy existovaly silné pochybnosti o přípustnosti. Budu se tedy nyní zabývat věcnými otázkami, které za okolností, jaké jsou dotčeny v projednávané věci, vyvstávají, neuvedu však přitom žádné úvahy k otázce, zda má být rozhodnutí Komise o předložení písemného stanoviska tribunálu ITLOS ve věci č. 21 zrušeno – tedy k otázce, kterou podle mého názoru nelze z výše uvedených důvodů v tomto řízení zodpovědět.

K věci samé

Úvodní poznámky

50. Nejprve je třeba se zabývat dvěma předběžnými aspekty projednávané věci: jestli je nutné určit, zda otázky, o něž se jednalo před ITLOS, spadají do výlučné, nebo sdílené pravomoci, a jaký je přesný dosah žaloby podané Radou.

51. Zaprvé, pokud jde o otázku výlučné, či sdílené pravomoci, Rada uznává, že se předmětné otázky týkají přinejmenším zčásti záležitostí spadajících do výlučné pravomoci EU týkající se zachování biologických mořských zdrojů v rámci společné rybářské politiky ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. d) SFEU. Rada však má za to, že předběžná otázka, zda má ITLOS pravomoc vydávat poradní stanoviska, spadá v plném rozsahu do pravomoci členských států. Komise tvrdí, že EU má ve vztahu k předmětným otázkám výlučnou pravomoc a že má také pravomoc zaujmout postoj k rozsahu příslušnosti ITLOS.

52. Je nesporné, že EU je jako smluvní strana úmluvy UNCLOS oprávněna přednést ITLOS své stanovisko [11]. Jak správně uvádí francouzská vláda, ústřední otázkou v projednávané věci je, zda má Komise nebo Rada pravomoc rozhodnout o postoji EU v řízení před uvedeným tribunálem. Uvedená otázka nesouvisí s otázkou rozdělení pravomocí mezi EU a členskými státy a Rada nic v tomto smyslu neuplatňuje. Mám tedy za to, že se Soudní dvůr nemusí posledně uvedenou otázkou zabývat.

53. Zadruhé jaký je přesný dosah žaloby podané Radou?

54. Jednoduše řečeno, Rada se domáhá, aby Soudní dvůr rozhodl, který orgán má podle Smluv pravomoc *zaujmout* (nikoli *vyjádřit*) postoj EU v řízení o vydání poradního stanoviska před ITLOS.

55. Rada netvrdí, že mezi její výsady patří zastupování EU před tribunálem ITLOS nebo v jakémkoli jiném mezinárodním soudním řízení. Uznává, že uvedená pravomoc na základě článku 335 SFEU (samostatně či ve spojení s čl. 17 odst. 1 SEU) přísluší Komisi [12]. Jde však o odlišnou otázku, než který orgán má pravomoc rozhodnout o postoji, který bude následně Komisí vyjádřen jménem EU před takovým soudním orgánem, jako je ITLOS.

11 — Viz body 8 a 9 tohoto stanoviska.

12 — Některé členské státy, které vstoupily do řízení jako vedlejší účastníci, naopak argumentují tím, že článek 335 SFEU není v projednávané věci použitelný zejména proto, že ze znění uvedeného článku vyplývá pro Komisi pouze pravomoc zastupovat EU v některých řízeních před soudy členských států.

56. Ve zbývající části tohoto stanoviska se budu postupně zabývat otázkami, zda i) se čl. 218 odst. 9 SFEU vztahuje na předkládání písemných stanovisek v mezinárodních soudních řízeních, ve kterých přísluší EU určité procesní postavení, a (pokud nikoli) zda ii) si Rada může na základě čl. 16 odst. 1 SEU vyhradit pravomoc rozhodnout o předložení takových stanovisek. Poté se budu zabývat povinností loajální spolupráce. Nakonec se budu zabývat dosahem a omezeními článku 335 SFEU, jehož se Komise dovolává jako právního základu pro předložení písemného stanoviska tribunálu ITLOS.

K první části prvního žalobního důvodu: článek 218 odst. 9 SFEU

57. V první části svého prvního žalobního důvodu Rada tvrdí, že Komise porušila její výsady podle čl. 218 odst. 9 SFEU, podle něhož přísluší Radě na návrh Komise stanovit postoj, který má být jménem EU zaujat v orgánu zřízeném určitou dohodou, má-li tento orgán přijímat akty s právními účinky. Rada tvrdí, že ITLOS je „orgánem" ve smyslu uvedeného ustanovení, a to i pokud je požádán o vydání poradního stanoviska, a přijímá akty s právními účinky (i když takové účinky nejsou závazné). Rada navíc uvádí, že po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost již čl. 218 odst. 9 SFEU na rozdíl od jemu předcházejícího ustanovení, tedy čl. 300 odst. 2 ES, nepředstavuje *lex specialis* ve vztahu k postupu sjednávání, podpisu a uzavírání mezinárodních smluv, ale je třeba jej považovat za samostatné ustanovení.

58. Komise nesouhlasí s použitím čl. 218 odst. 9 SFEU na vstup EU do mezinárodních soudních řízení. Uvedené ustanovení vykládá v tom smyslu, že se vztahuje na normotvorné orgány, které vykonávají funkce spočívající v tvorbě smluv či kvazi legislativy a které jsou ustaveny mezinárodní smlouvou s cílem umožnit další rozvoj takové smlouvy formou řady rozhodnutí přijatých v jejím rámci. Pojem „orgán" v čl. 218 odst. 9 SFEU nezahrnuje orgány vykonávající soudní funkce, protože součástí jejich výkonu není vytváření nových pravidel. Výraz „v orgánu" navíc jasně naznačuje, že stanoviska vyjádřená EU *před* soudem nespadají do oblasti působnosti čl. 218 odst. 9 SFEU.

59. Nejprve se budu zabývat zněním čl. 218 odst. 9 SFEU a až poté jeho legislativní historií, kontextem a cíli.

60. Článek 218 odst. 9 SFEU se použije pouze tehdy, má-li být jménem EU zaujat postoj „v orgánu zřízeném dohodou", a v zásadě tehdy, „má-li tento orgán přijímat akty s právními účinky".

61. Mám za to, že první část prvního žalobního důvodu Rady je třeba zamítnout, protože EU v případech, kdy se účastní mezinárodního soudního řízení, jako je řízení o vydání poradního stanoviska ITLOS, nezaujímá postoj v orgánu (bez ohledu na jeho povahu), který má rozhodnout ve sporu spadajícím do oblasti své příslušnosti nebo vydat stanovisko k čistě výkladovým otázkám.

62. Za takových okolností se EU ani žádný jiný subjekt, který může před takovým orgánem vystupovat, neúčastní vlastního projednávání věci. Neúčastní se ani přijetí rozsudku nebo jiného druhu soudního rozhodnutí. Účastník řízení vyjadřuje své stanovisko k věci předložené takovému orgánu prostřednictvím (ústních nebo písemných) podání „k" takovému orgánu (nebo „před" ním), a to s cílem ovlivnit výsledek řízení.

63. Hranici mezi situací, kdy je postoj zaujímán jménem EU „v" orgánu (a kdy je použitelný čl. 218 odst. 9 SFEU), a situací, kdy tomu tak není, ilustrují názorně pravidla systému pro řešení sporů v rámci Světové obchodní organizace (WTO). Všichni členové WTO, včetně EU, jsou sice na jedné straně zastoupeni a účastní se rozhodovacích procesů v orgánu pro řešení sporů (DSB), včetně případů, kdy DSB přijímá zprávy odborné skupiny a odvolacího orgánu (které se tak stávají právně

závaznými)[13], nepodílí se však na druhé straně na vlastním výkonu pravomocí odborných skupin či odvolacího orgánu.

64. Tento výklad je v souladu s rozsudkem Soudního dvora ve věci C-399/12 (dále jen „rozsudek OIV“). V uvedené věci Soudní dvůr rozhodl, že se čl. 218 odst. 9 SFEU použije v rámci doporučení vztahujících se ke společné zemědělské politice, o kterých má být hlasováno na valném shromáždění Mezinárodní organizace pro révu a víno (OIV), ačkoli se EU (na rozdíl od svých členských států) nemůže na práci řídícího orgánu OIV formálně podílet, protože není členem této organizace. Soudní dvůr výslovně připomněl svou judikaturu, podle níž, spadá-li dotčená oblast do pravomoci EU, skutečnost, že se EU neúčastní dotčené mezinárodní dohody, nebrání tomu, aby tuto pravomoc vykonávala tak, že v rámci svých orgánů stanoví postoj, který má být jejím jménem zaujat v rámci orgánu zřízeného touto dohodou, a to zejména prostřednictvím členských států, které jsou smluvními stranami této dohody, jednajících solidárně v jejím zájmu[14]. Postoj EU týkající se doporučení, jež mají být přijata valným shromážděním OIV, měl tedy být vyjádřen „v“ takovém orgánu členskými státy jednajícími společně v zájmu EU.

65. Výraz „má-li tento orgán přijímat akty s právními účinky“ sice představuje kontext pro výklad výrazu „v orgánu zřízeném dohodou“ (protože vyjasňuje, že je oblast působnosti čl. 218 odst. 9 SFEU omezena na situace, kdy takový orgán přijímá akty s právními účinky), nelze jej však vykládat v tom smyslu, že se čl. 218 odst. 9 SFEU použije i tehdy, když se EU účastní mezinárodního soudního řízení. Uznávám, že rozsudky a jiná soudní rozhodnutí mohou být „akty s právními účinky“. V terminologii Smlouvy sice není pojem „akt“ zpravidla používán k označení výsledku soudního řízení[15], Soudní dvůr samotný však již k popisu soudního rozhodnutí použil výraz „acte juridictionnel“[16]. Ačkoli navíc nemá poradní stanovisko přesně stejné právní účinky jako závazné soudní rozhodnutí o výkladu a použití mezinárodní smlouvy (nebo jakékoli jiné normy mezinárodního práva, která je součástí rozhodného práva pro určitý spor a ve vztahu k níž byla určena příslušnost), souhlasím s Komisí, že čl. 218 odst. 9 SFEU nestanoví, že právní účinky takového aktu musí být závazné. Tento postoj zaujal i Soudní dvůr ve věci OIV, když uznal, že obsah unijních právních předpisů upravujících společnou organizaci trhu s vínem mohou zásadně ovlivnit (nezávazná) doporučení OIV a že taková doporučení mají, zejména z důvodu svého začlenění do unijního práva, právní účinky[17]. Mám tedy za to, že poradní stanovisko ITLOS může představovat „akt s právními účinky“, protože obsahuje výklad orgánu, který má pravomoc takový výklad poskytnout, a poskytuje informace o významu závazků přijatých podle úmluvy UNCLOS a jiných smluv, které má tribunál ITLOS pravomoc vykládat, jako je dohoda OSN o rybích populacích.

66. Tento široký a zároveň izolovaný výklad pojmu „akty s právními účinky“ však nemůže rozšiřovat význam pojmu „orgán zřízený dohodou“ tak, aby zahrnoval i situace, kdy se EU *neúčastní* přijetí takových aktů v daném orgánu.

67. Upozorňuji také, že čl. 218 odst. 7 umožňuje, „odchylně“ od čl. 218 odst. 9, další zjednodušení daného postupu, když dává Radě oprávnění při uzavírání dohody zmocnit vyjednavače, aby jménem EU schválil změny, jestliže dohoda stanoví, že se takové změny přijímají zjednodušeným postupem nebo orgánem zřízeným dohodou.

13 — Viz čl. IV odst. 2a a čl. IV odst. 3 Dohody o zřízení Světové obchodní organizace a čl. 16 odst. 4 a čl. 17 odst. 14 Ujednání o pravidlech a řízení při řešení sporů.

14 — Viz rozsudek Německo v. Rada, C-399/12, EU:C:2014:2258, bod 52 a citovaná judikatura.

15 — Pojem „akt“ (a nikoli „rozhodnutí“) je rovněž použit v jiných zkoumaných jazykových verzích čl. 218 odst. 9 SFEU (viz zejména pojmy „acte“ ve francouzštině, „actos“ ve španělštině, „Akte“ v němčině, „akty“ či „actów“ v polštině, „atos“ v portugalštině, „säädoksiä“ ve finštině či „akter“ ve švédštině) a *není* (tak jako v angličtině) v uvedených jazycích použit v případech, kdy se v ustanoveních Smluv hovoří o soudních orgánech. Viz například čl. 67 odst. 4 SFEU: „[...] zásadou vzájemného uznávání soudních a mimosoudních rozhodnutí v občanských věcech“, čl. 256 odst. 1 SFEU: „Proti rozhodnutím Tribunálu [...]“ a článek 267 SFEU: „Vyvstane-li taková otázka při jednání před soudem členského státu, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky [...]“.

16 — Viz například rozsudky Köbler, C-224/01, EU:C:2003:513, bod 26, a Evropské společenství v. Belgie, C-199/05, EU:C:2006:678, bod 33.

17 — Viz rozsudek Německo v. Rada, C-399/12, EU:C:2014:2258, body 63 a 64.

68. Uvedená odchylka dává smysl, mají-li být akty uvedené v čl. 218 odst. 9 SFEU sjednány smluvními státy „v“ orgánu zřízeném dohodou. Daný kontext však zjevně spočívá ve sjednávání a schvalování textů, které budou mít právní účinky, a nikoli v mezinárodním soudním řízení, v jehož rámci jsou takové akty vykládány.

69. Výklad pojmu „v orgánu“, který navrhuji, potvrzuje také legislativní historie čl. 218 odst. 9 SFEU.

70. Uvedená historie dokládá, že čl. 218 odst. 9 SFEU byl do smlouvy začleněn proto, že v rámci mnoha dvoustranných či vícestranných mezinárodních dohod, v jejichž rámci EU převzala závazky vůči třetím státům či jiným mezinárodním organizacím, byly zřízeny orgány pověřené prováděním takových dohod a zmocněné přijímat rozhodnutí s právními účinky (závaznými) pro účastnické státy. Raným příkladem je Rada přidružení mezi EHS a Tureckem [18], jejíž rozhodnutí týkající se práv tureckých pracovníků mohou mít podle názoru Soudního dvora přímé účinky v rámci unijního právního řádu [19]. Status uvedených rozhodnutí je proto obecně přirovnáván ke statusu podkladových mezinárodních smluv, a lze je tedy považovat za další zdroj unijního práva [20].

71. Před vstupem Amsterodamské smlouvy v platnost neexistovalo žádné konkrétní ustanovení Smlouvy, které by stanovilo postup rozhodování o postoji (tehdejšího) ES v takových orgánech s rozhodovací pravomocí. Pokud dotčené orgány neuzavřely v daném případě konkrétní *ad hoc* dohodu, použil se zpravidla postup stanovený v článku 228 ES pro uzavírání mezinárodních smluv [21].

72. Uvedená situace byla považována za neuspokojivou, protože postup uzavírání mezinárodních smluv vyžadoval předchozí souhlas Evropského parlamentu nebo předchozí konzultaci s ním, a byl proto zdlouhavý. Komise tudíž navrhla použít zjednodušený postup, kterým by bylo omezeno zapojení Evropského parlamentu, a který by tak umožňoval efektivnější účast EU v rozhodovacích orgánech zřízených mezinárodními smlouvami [22]. Tohoto cíle bylo částečně dosaženo Amsterodamskou smlouvou, kterou byl změněn článek 228 ES (který se stal článkem 300 ES) a doplněn druhý pododstavec do čl. 300 odst. 2 ES (který je předchůdcem čl. 218 odst. 9 SFEU). Byl tak vytvořen zjednodušený postup, v jehož rámci Rada nepotřebovala pro rozhodnutí o „postoj[ích], které jsou zaujímány jménem Společenství v orgánu vytvořeném dohodou, pokud je tento orgán zmocněn přijímat rozhodnutí s právními účinky [...]“, souhlas Evropského parlamentu či konzultaci s ním. Věcná působnost čl. 300 odst. 2 druhého pododstavce ES však byla omezena na dohody o přidružení uzavírané EU. Konzultace s Evropským parlamentem či souhlas Evropského parlamentu byly i nadále třeba v případech, kdy měla rada přidružení přijmout „rozhodnutí doplňující nebo pozměňující institucionální rámec dohody“.

73. Niceskou smlouvou byla následně rozšířena oblast působnosti uvedeného ustanovení a byla zakotvena možnost využít zjednodušený postup pro rozhodování o postoji, který mělo Společenství zaujmout v orgánech vytvořených *jakoukoli* mezinárodní smlouvou. Tak tomu je i v současnosti.

18 — Stejně jako je tomu u dohod o přidružení, sestává Rada přidružení mezi EHS a Tureckem ze zástupců Evropské unie a Turecka. Článek 22 dohody o přidružení mezi EHS a Tureckem (Úř. věst. 1973 C 113, s. 2) svěřuje Radě přidružení „rozhodovací pravomoc“ za účelem dosažení cílů stanovených uvedenou dohodou.

19 — Viz rozsudek Sevince, C-192/89, EU:C:1990:322, body 17 až 24.

20 — Viz mimo jiné Dashwood, A., „External Relations Provisions of the Amsterdam Treaty“, 35 *CMLRev.* (1998), s. 1019, bod 1026, a Martenczuk, B., „Decisions of Bodies Established by International Agreements and the Community Legal Order“, in Kronenberger, V., (ed.), *The European Union and the International Legal Order: Discord or Harmony*? TMC Asser Press, Haag, 2001, s. 141, bod 157.

21 — Soudní dvůr proto považoval akty, které měly být přijaty takovými orgány, za zamýšlenou dohodu ve smyslu nynějšího čl. 218 odst. 11 SFEU, což mu umožňovalo přezkoumat před přijetím takových aktů jejich slučitelnost se Smlouvami. Viz posudek 2/92, EU:C:1995:83, bod II-8, pokud jde o třetí revidované rozhodnutí o vnitrostátním zacházení přijaté Radou Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj. Viz rovněž stanovisko generálního advokáta Cruze Villalóna přednesené ve věci Německo v. Rada, C-399/12, EU:C:2014:289, bod 44.

22 — Viz bod 26 stanoviska Komise „Posílení politické unie a příprava na rozšíření“ [COM(96) 90 final, 28. února 1996] o konání mezivládní konference o změně Smluv v roce 1996, kde je uvedeno, že EU „nemá odpovídající prostředky pro vedení jednání v mezinárodních organizacích a zapojení do jejich činností, k němuž je stále častěji vyzývána. [...] V řadě případů tak dochází k oslabení vyjednávací pozice [EU]“. Komise proto navrhla, aby „byla do Smlouvy doplněna ustanovení výslovně umožňující EU mluvit jedním hlasem, a účinněji tak bránit všechny relevantní zájmy“.

74. Nemohu tedy přijmout argument Rady, že čl. 218 odst. 9 je samostatné ustanovení. Z jeho legislativní historie jasně vyplývá, že představuje nedílnou součást pravidel uzavírání mezinárodních dohod. Jeho účel zůstává stejný jako u čl. 300 odst. 2 ES. Umožňuje EU využít zjednodušený postup pro účast na procesu rozhodování orgánů zřízených podle mezinárodní dohody, které mají přijímat akty s právními účinky, s výjimkou aktů, které *doplňují nebo pozměňují institucionální rámec dohody* (v takovém případě je nutné zapojení Evropského parlamentu) [23].

75. Mnou navrhovaný výklad, který vychází ze znění i legislativní historie čl. 218 odst. 9 SFEU, tak potvrzuje i celková systematika uvedeného ustanovení.

76. Nakonec bych chtěla upozornit na některé právní a praktické důsledky závěru, že čl. 218 odst. 9 SFEU není použitelný na předkládání stanovisek v mezinárodních řízeních.

77. Zaprvé při takovém výkladu by nebyla nadále přípustná stávající ustanovení sekundárních unijních předpisů, která opravňují Komisi zahájit postupy řešení sporů po pouhé konzultaci či informování členských států.

78. Mezi taková neplatná ustanovení by patřil článek 3 rozhodnutí Rady 98/414 [24] a článek 13 nařízení Rady (ES) č. 3286/94 ve znění pozdějších předpisů (nařízení o překážkách obchodu) [25]. Obecně řečeno by výše uvedený závěr omezil prostor pro uvážení, který Komise v současné době má, pokud jde o zahájení řízení u WTO a účasti na takovém řízení [26].

79. Zadruhé, vzhledem k tomu, že je soudní řízení podmíněno dodržením striktních procesních lhůt (na rozdíl od obvyklého postupu sjednávání aktů, které mají přijmout rozhodovací orgány), existuje zde nebezpečí, že by Rada nemusela dosáhnout kvalifikované většiny [27] ohledně postoje EU dostatečně rychle k tomu, aby bylo možné učinit potřebné kroky jménem EU. Tím by mohla klesnout schopnost EU ovlivňovat výklad a uplatňování mezinárodních smluv, jichž je signatářem. To by bylo zřejmě v rozporu se stávajícím přístupem Soudního dvora k zapojení EU do mezinárodních záležitostí, jak dokládá rozsudek OIV [28].

80. Závěrem mám za to, že jelikož se EU neúčastní rozhodovacího procesu v mezinárodním soudním řízení, není účelem čl. 218 odst. 9 SFEU upravovat situaci, kdy EU v takovém řízení předkládá písemné či ústní stanovisko. Dalšími podmínkami použití čl. 218 odst. 9 SFEU tedy není nutné se podrobněji zabývat [29]. Navrhuji proto, aby Soudní dvůr první část prvního žalobního důvodu Rady zamítl.

23 — V tomto smyslu viz stanovisko generální advokátky J. Kokott přednesené ve věci Spojené království v. Rada, C-81/13, EU:C:2014:2114, bod 97.

24 — Viz bod 17 tohoto stanoviska.

25 — Nařízení Rady (ES) č. 3286/94 ze dne 22. prosince 1994, kterým se stanoví postupy Společenství v oblasti společné obchodní politiky k zajištění výkonu práv Společenství podle mezinárodních obchodních pravidel, zejména pravidel sjednaných v rámci Světové obchodní organizace (Úř. věst. L 349, s. 71; Zvl. vyd. 11/21, s. 400), naposledy pozměněné nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 37/2014 ze dne 15. ledna 2014, kterým se mění některá nařízení týkající se společné obchodní politiky, pokud jde o postupy přijímání určitých opatření (Úř. věst. L 18, s. 1). Podle článku 13 je Komise mimo jiné oprávněna poté, co informuje členské státy, na základě stížnosti podniků, hospodářských odvětví nebo sdružení EU přijmout rozhodnutí týkající se zahájení, vedení nebo ukončení postupů WTO pro řešení sporů.

26 — Podle internetových stránek WTO (https://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/dispu_by_country_e.htm) byla EU (ke dni 16. června 2015) v 95 věcech v postavení žalobkyně, v 82 věcech v postavení žalované a ve 149 věcech v postavení vedlejšího účastníka.

27 — Článek 218 odst. 8 SFEU stanoví, že Rada v rámci celého postupu rozhoduje kvalifikovanou většinou. Stejně je tomu samozřejmě u čl. 16 odst. 3 SEU.

28 — Rozsudek Německo v. Rada, C-399/12, EU:C:2014:2258.

29 — Stručně popsaný v bodě 65 tohoto stanoviska.

K druhé části prvního žalobního důvodu: článek 16 odst. 1 SEU

81. Rada tvrdí, že podle čl. 16 odst. 1 SEU je odpovědná za vymezování politik EU. Funkcí Komise je podle článku 17 SEU takto vymezené politiky uplatňovat a v této souvislosti (v případě potřeby) zajišťovat vnější zastoupení EU. Rada sice uznává, že Komisi v souladu s článkem 335 SFEU, který je konkrétním odrazem čl. 17 odst. 1 šesté věty SEU, přísluší, aby zastupovala EU před ITLOS, mezi výlučné výsady Rady však spadá rozhodnutí, zda má EU vyjádřit určitý postoj, a pokud ano, určit obsah a přinejmenším nástin takového postoje. Komise tak předložením písemného stanoviska ITLOS bez souhlasu Rady porušila výsady Rady podle čl. 16 odst. 1 SEU. Komise odpovídá, že Rada opomíjí rozdíl mezi vnějším zastoupením pro politické účely (na které se vztahuje čl. 17 odst. 1 šestá věta SEU a kdy může být relevantní i čl. 16 odst. 1, pokud dosud nebyla politika EU vymezena) a zastoupením EU před mezinárodním tribunálem (na které se vztahuje čl. 17 odst. 1 druhá věta SEU ve spojení s článkem 335 SFEU).

82. Mám za to, že úspěch této části prvního žalobního důvodu Rady závisí zaprvé na tom, zda je rozhodnutí o postoji EU v mezinárodním soudním řízení otázkou vymezení politiky, a zadruhé, zda je výkon takových funkcí „stanoven Smlouvami“.

83. Pokud jde o první z uvedených podmínek, Rada podporovaná některými členskými státy, které vstoupily do řízení, tvrdí, že rozhodnutí o předložení písemného stanoviska ITLOS bylo politickým rozhodnutím. EU nebyla povinna se řízení účastnit. Vzhledem k tomu, že správnou odpověď na žádost o poradní stanovisko nelze objektivně a neutrálně vyvodit z relevantních textů (zejména z úmluvy UNCLOS), jakákoli podání ze strany EU vyžadují politická rozhodnutí, včetně rozhodnutí o předběžných otázkách, pokud jde o obecnou příslušnost ITLOS a přípustnost žádosti o poradní stanovisko.

84. Uznávám, že jakýkoli akt unijního orgánu, zejména ve vnějších vztazích, může mít politické dopady. Obdobně jsou podání učiněná v (mezinárodním) soudním řízení ze své samotné povahy zamýšlena tak, aby ovlivnila rozhodnutí učiněné v takovém řízení. V závislosti na pravidlech dotčeného mezinárodního soudního řízení může subjekt, který má možnost vstoupit do řízení jako vedlejší účastník, například zpochybnit příslušnost soudu, vyjádřit pochybnosti o přípustnosti některých nebo veškerých vznesených otázek, navrhnout odpovědi na některé nebo všechny takové otázky nebo se zaměřit na některý z uplatňovaných argumentů.

85. Mám však za to, že to nemusí nutně znamenat, že by podání v mezinárodním soudním řízení spadala do „funkce vymezování politik“ podle čl. 16 odst. 1 SEU [30].

86. V projednávané věci Rada již splnila svou úlohu spočívající ve „vymezení politik“ v rámci úmluvy UNCLOS předtím, než Komise předložila písemné stanovisko ITLOS.

30 — V této souvislosti poukazuji na to, že Rada patrně uznává (přinejmenším prozatím), že některá politická rozhodnutí může platně učinit Komise při zahájení řízení o řešení sporu v souladu s procesními požadavky stanovenými v nařízení TBR a v článku 3 rozhodnutí 98/414 (pokud jde o dohodu OSN o rybích populacích), aniž by došlo k porušení čl. 16 odst. 1 SEU. Rada nevysvětlila, proč by měly být takové úvahy odlišné v řízení o vydání poradního stanoviska tribunálu ITLOS (nebo ostatně v jakémkoli jiném mezinárodním soudním řízení).

87. Zaprvé EU se stala smluvní stranou úmluvy UNCLOS i dohod o partnerství v oblasti rybolovu s pěti výše uvedenými státy CSRP na základě postupů, v nichž Rada splnila v plném rozsahu úlohu, kterou jí svěřují Smlouvy [31]. Zavázala se tedy zejména řídit se ustanoveními o řešení sporů [32] a obecněji ujednáními týkajícími se příslušnosti k jejich výkladu. Podle čl. 216 odst. 2 SFEU jsou uvedené mezinárodní smlouvy pro EU závazné a tvoří nedílnou součást unijního právního řádu [33].

88. Zadruhé EU přijala širokou škálu vnitřních pravidel, která pokrývají podstatné aspekty uvedených dohod. Jak zejména uvedla Komise, ustanovení nařízení Rady (ES) č. 1005/2008, která se vztahují na rybolov NNN, jako jsou ustanovení vymezující pojem „nezákonný rybolov“, jsou vykládána na základě již dříve existujících mezinárodních pravidel [34].

89. Jedná se o rozhodnutí týkající se „vymezování politik“, která Rada učinila v souladu s čl. 16 odst. 1 SEU a zvláštními procesními pravidly stanovenými Smlouvami, jež chrání výsady Rady, pokud jde o sjednávání, podepisování a uzavírání mezinárodních smluv.

90. Pozdější vyjasnění a použití existujících mezinárodněprávních závazků EU v rámci mezinárodních soudních řízení, včetně řízení o vydání poradního stanoviska ITLOS, jsou zpravidla pouhé důsledky dřívějších „politických“ rozhodnutí Rady, a nevyžadují tedy vymezení nové politiky.

91. Výše uvedené sice platí i v projednávané věci, nechci však tvrdit, že platí vždy. Není tedy nepředstavitelné, aby v rámci mezinárodního soudního řízení, v němž má EU určité procesní postavení, byla EU nucena zaujmout postoj k otázce, která dosud není předmětem stávajících mezinárodněprávních závazků EU, jež mají být v daném řízení vyloženy (a uplatněny), nebo jakýchkoli jiných mezinárodněprávních pravidel, k nimž EU již zaujala postoj. Za takových okolností by bylo nutné respektovat výsady Rady. Mám však za to, že se řízení před ITLOS dotčené v projednávané věci a podání učiněná ze strany EU týkaly otázek vznikajících v rámci fungování úmluvy UNCLOS a dohody OSN o rybích populacích.

92. Pokud jde o druhou podmínku, na níž závisí tato část žalobního důvodu Rady, mám za to, že Rada se v žádném případě nemůže dovolávat čl. 16 odst. 1 druhé věty SEU samostatně bez spojení s jinými ustanoveními Smluv.

93. Výrazu „stanovenými Smlouvami“ rozumím tak, že funkce Rady týkající se vymezování politik nelze vykonávat bez existence samostatného ustanovení (nebo případně skupiny ustanovení) Smluv, které takovou pravomoc stanoví, čímž je zachována zásada svěřených pravomocí.

94. Nemám však za to, že by neexistence jiného ustanovení Smluv stanovujících úlohu Rady, pokud jde o přijetí konkrétních nástrojů, jejichž prostřednictvím jedná EU navenek – a jejichž prostřednictvím mohou být prováděny politiky EU – byla na překážku výkonu výsad Rady podle čl. 16 odst. 1 SEU, pokud jde o rozhodování o politikách EU ve vnějších vztazích v případech, kdy dosud odpovídající

31 — Viz bod 13 tohoto stanoviska. Při ratifikaci úmluvy UNCLOS jménem EU Rada vycházela mimo jiné z článku 113 ES (společná obchodní politika) a čl. 228 odst. 2 a 3 ES (uzavírání mezinárodních smluv). Rada vycházela z čl. 300 odst. 2 a 3 ES rovněž při přijetí posledních nařízení o schválení dohod o rybolovu se státy SRFC. Předcházející nařízení byla založena pouze na ustanoveních Smlouvy týkajících se společné rybolovné politiky.

32 — EU si dosud nezvolila nástroje pro řešení sporů ohledně výkladu či uplatňování úmluvy UNCLOS, jak je stanoveno v článku 287 úmluvy UNCLOS. Podle článku 7 přílohy IV úmluvy UNCLOS se má tedy za to, že EU přijala arbitráž.

33 — Viz například rozsudek Air Transport Association of America a další, C-366/10, EU:C:2011:864, bod 73.

34 — Komise podle článku 30 nařízení Rady (ES) č. 1005/2008 ze dne 29. září 2008, kterým se zavádí systém Společenství pro předcházení, potírání a odstranění nezákonného, nehlášeného a neregulovaného rybolovu, mění nařízení (EHS) č. 2847/93, (ES) č. 1936/2001 a (ES) č. 601/2004 a zrušují nařízení (ES) č. 1093/94 a (ES) č. 1447/1999, přijala unijní seznam plavidel provádějících rybolov NNN (který je pravidelně aktualizován), jenž vychází ze seznamů sestavených regionálními organizacemi pro řízení rybolovu (RFMO): viz nařízení Komise (EU) č. 468/2010 ze dne 28. května 2010, kterým se stanoví seznam EU s plavidly provádějícími nezákonný, nehlášený a neregulovaný rybolov (Úř. věst. L 131, s. 22). Evropská unie také provedla opatření RFMO týkající se některých států: viz například nařízení Rady (ES) č. 826/2004 ze dne 26. dubna 2004, kterým se zakazuje dovoz atlantického tuňáka obecného (*Thunnus thynnus*) pocházejícího z Rovníkové Guineje a Sierry Leone a kterým se zrušuje nařízení (ES) č. 2092/2000 (Úř. věst. L 127, s. 19; Zvl. vyd. 11/51, s. 172), kterým se provádějí doporučení Mezinárodní komise pro ochranu tuňáků v Atlantiku (ICCAT), jíž je EU smluvní stranou.

politika neexistuje. V takovém případě by mohlo být vážně narušena snaha EU o efektivní jednání. Smlouvy ve skutečnosti neobsahují samostatná ustanovení o mnoha nástrojích vnější činnosti, jež by EU, která má mezinárodněprávní subjektivitu, mohla využít ke svému jednání [35]. Pro efektivní vnější činnost EU však musí být k dispozici různé nástroje a při jejich použití musí být respektovány výsady Rady.

95. Doplňuji, že pokud Smlouvy stanoví procesní pravidla, podle nichž má Rada postupovat, pokud jde o určitý nástroj vnější činnosti EU, nemůže se Rada na úkor uvedených pravidel dovolávat čl. 16 odst. 1 SEU [36]. Soudní dvůr potvrdil, že podle čl. 13 odst. 2 SEU jsou pravidla tvorby vůle unijních orgánů stanovena Smlouvami a členské státy ani samotné orgány jimi nemohou disponovat [37].

96. Jak však uvádím výše, rozhodnutí o postoji EU v mezinárodním soudním řízení v tomto případě nevyžadovalo další výkon těchto výsad ze strany Rady.

97. Mám za to, že druhou část prvního žalobního důvodu Rady je třeba zamítnout.

K druhému žalobnímu důvodu: článek 13 odst. 2 SEU

98. Svým druhým žalobním důvodem Rada poukazuje na to, že postup Komise byl zjevně v rozporu se zásadou loajální spolupráce stanovené v čl. 13 odst. 2 druhé větě SEU. Rada tvrdí, že Komise: i) nepředložila podle čl. 218 odst. 9 SFEU návrh rozhodnutí Rady, kterým by byl stanoven postoj EU pro řízení před ITLOS, ii) nespolupracovala s Radou, pokud jde o určení obsahu zamýšleného stanoviska, a iii) nepřihlédla ke stanovisku Rady, že při neexistenci postoje EU schváleného Radou nelze ITLOS předložit žádné písemné stanovisko, když na zasedání Coreper ze dne 27. listopadu 2013 oznámila, že dané stanovisko předloží, a skutečně tak o dva dny později učinila. Komise zdůrazňuje, že Radu průběžně plně informovala a při vypracovávání písemného stanoviska pro ITLOS v maximální míře přihlížela k podrobným připomínkám členských států.

99. Povinnost vzájemné loajální spolupráce podle čl. 13 odst. 2 druhé věty SEU je naplňována při dodržování mezí působnosti svěřené každému orgánu Smlouvami. Nemůže tedy takovou působnost rozšiřovat či zužovat [38]. Pokud tedy Smlouvy stanoví, že Komise má pravomoc jednat bez souhlasu Rady, nelze povinnost Komise loajálně s Radou spolupracovat vykládat tak, že by bránila Komisi jednat.

100. Mám za to, že první a třetí část druhého žalobního důvodu Rady vycházejí z předpokladu, že při správném výkladu čl. 218 odst. 9 SFEU může Komise předložit písemné stanovisko v rámci řízení o vydání poradního stanoviska ITLOS jen s předchozím souhlasem Rady a případné nedodržení tohoto požadavku nemůže zhojit jakýkoliv rozsah konzultací či loajální spolupráce. Pokud však platí závěr, který jsem již učinila, že čl. 218 odst. 9 SFEU takový předchozí souhlas *nevyžaduje*, nemohla Komise porušit svou povinnost loajální spolupráce tím, že neučinila kroky potřebné k jeho získání.

35 — Viz rovněž mé stanovisko ve spojených věcech Parlament a Komise v. Rada, C-103/12 a C-165/12, EU:C:2014:334 (venezuelský rybolov), body 107 a 108.

36 — Obdobně se Evropský parlament, který podle čl. 14 odst. 1 SEU „[v]ykonává funkce politické kontroly a konzultace v souladu s podmínkami stanovenými Smlouvami“, nemůže dovolávat uvedeného vyjádření své příslušnosti za účelem rozšíření své úlohy, pokud jde o mezinárodní smlouvy upravené článkem 218 SFEU. V tomto smyslu viz rozsudek Parlament v. Rada, C-658/11, EU:C:2014:2025, (předávání osob podezřelých z pirátství na Mauriciu), body 54 a 55.

37 — Viz rozsudky Parlament v. Rada, C-133/06, EU:C:2008:257 (status uprchlíka), bod 54, a Komise v. Rada, C-28/12, EU:C:2015:282 (dvojí pilíř), body 41 a 42.

38 — Rozsudek Parlament v. Rada, C-48/14, EU:C:2015:91 (radioaktivní látky), body 57 a 58.

101. Pokud jde o druhou část, mám za to, že z dostupných skutkových poznatků vyplývá, že během přípravy stanoviska Komise skutečně věc konzultovala s členskými státy a Radou a vzala jejich připomínky v potaz (včetně těch, které se týkaly příslušnosti ITLOS)[39] před tím, než ve lhůtě stanovené ITLOS předložila jménem EU písemné stanovisko.

102. Z těchto důvodů mám za to, že je třeba zamítnout i druhý žalobní důvod.

Doplňující otázka: článek 17 odst. 1 SEU a článek 335 SFEU

103. Pokud se nepoužijí čl. 16 odst. 1 SEU a čl. 218 odst. 9 SFEU, je namístě žalobu Rady zamítnout, přinejmenším podle uvedených ustanovení již Rada dříve zaujala relevantní stanovisko a nepříslušelo jí rozhodnout o předložení dotčeného písemného stanoviska. Vyplývá však z uvedeného závěru rovněž to, že rozhodnutí o předložení uvedeného stanoviska bylo, jak uvádí Komise, řádně založeno na článku 335 SFEU (ve spojení s čl. 17 odst. 1 SEU), a spadalo tedy do pravomoci Komise? Nebo, nepoužije-li se článek 335 SFEU, měla Komise i tak pravomoc takové rozhodnutí učinit podle čl. 17 odst. 1 SEU? Těmito otázkami se budu nyní zabývat.

104. Mám za to, že jelikož relevantní postoj EU již existuje, je nyní úkolem Komise, aby podle čl. 17 odst. 1 SEU takový postoj uplatnila a prezentovala jej na mezinárodní scéně (včetně mezinárodních soudních řízení). Jejím úkolem je v konečném důsledku podporovat obecný zájem EU a zajistit uplatňování Smluv a opatření přijatých orgány na jejich základě[40].

105. Je-li článek 335 SEU pouze konkrétním výrazem obecné zásady stanovené v čl. 17 odst. 1 SEU, pokud jde o zastupování EU, má Komise podle článku 335 SFEU ve spojení s čl. 17 odst. 1 SEU pravomoc rozhodovat o takových písemných stanoviscích, jaké je dotčeno v projednávané věci.

106. Soudní dvůr již ve věci Reynolds Tobacco uznal, že článek 282 ES (nyní článek 335 SFEU) i přes slovní spojení „v každém z členských států“ v uvedeném ustanovení představuje „výraz obecné zásady, upřesňuje, že Společenství má způsobilost k právům a právním úkonům, přičemž je pro tento účel zastupováno Komisí“[41]. Soudní dvůr v uvedené věci rovněž poukázal na skutečnost, že Komise musí zajistit uplatňování ustanovení Smlouvy a opatření přijatých podle ní (článek 211 ES, nyní čl. 17 odst. 1 druhá věta SEU). Soudní dvůr z tohoto důvodu zamítl kasační opravný prostředek proti rozsudku Tribunálu[42], kterým uvedený soud odmítl jako nepřípustné žaloby na neplatnost podané výrobci cigaret proti rozhodnutí Komise o zahájení řízení před soudy třetího státu (Spojených států amerických), pokud jde o údajnou účast uvedených výrobců na systému pašování na území Evropského společenství. Komise uvedené řízení ve Spojených státech zahájila bez předchozího souhlasu Rady[43].

107. Ve věci Reynolds Tobacco tedy měla Komise na základě uvedených ustanovení pravomoc rozhodnout bez předchozího souhlasu Rady o zahájení řízení před soudy třetího státu a vymezit rozsah a obsah dané žaloby. Soudní dvůr patrně uznal, že všechny tyto aspekty představují „zastupování“ EU Komisí. Mám za to, že z výše uvedeného nutně vyplývá, že Soudní dvůr *nepovažoval* úlohu Komise, jako jednoho z hlavních politických orgánů EU, za srovnatelnou s úlohou advokáta (Komise) zastupujícího svého klienta (EU).

39 — Dále, pokud jde o rozsah a oblast pravomocí Komise podle článku 335 SFEU, viz body 103 až 115 tohoto stanoviska.

40 — Viz rovněž rozsudek Reynolds Tobacco a další v. Komise, C-131/03 P, EU:C:2006:541, bod 94.

41 — Rozsudek Reynolds Tobacco a další v. Komise, C-131/03 P, EU:C:2006:541, bod 94.

42 — Rozsudek Philip Morris International v. Komise, spojené věci T-377/00, T-379/00, T-380/00, T-260/01 a T-272/01, EU:T:2003:6.

43 — Soudní dvůr si byl uvedené skutečnosti plně vědom, neboť na ni Rada výslovně upozornila ve svém vyjádření předloženém na podporu Komise.

108. Soudní dvůr jasně uvedl, že účelem zastupování EU Komisí je vyjádřit právní subjektivitu EU jednáním v rámci soudního řízení. Na rozdíl od Rady a rakouské vlády nevidím žádný přesvědčivý důvod, proč by se měl rozsah pravomoci Komise takto zastupovat EU lišit v závislosti na fóru, před nímž Unie vystupuje jako účastník soudního řízení.

109. Nepřesvědčilo mě ani tvrzení Rady, že na rozdíl od skutkových okolností věci Reynolds Tobacco písemná stanoviska předložená Komisí ITLOS nesouvisejí s její úlohou „strážkyně Smluv“ podle čl. 17 odst. 1 druhé věty SEU.

110. Je pravda, že účelem občanskoprávní žaloby podané ve Spojených státech ve věci Reynolds Tobacco bylo v zásadě získat od tabákových společností náhradu za jejich údajnou účast na pašování cigaret v rámci Evropského společenství, kterým byla obcházena povinnost platit cla a DPH. Komise tedy chránila integritu celní unie a finanční zájmy Evropského společenství [44].

111. Skutečnost, že předložením písemných stanovisek ITLOS ve věci č. 21 Komise nesledovala obdobné bezprostřední praktické cíle související s fungováním vnitřního trhu a rozpočtu Unie, však neznamená, že nepostupovala v rámci svého mandátu podle čl. 17 odst. 1 druhé věty SEU.

112. Zaprvé, ačkoli je řízení o vydání poradního stanoviska před ITLOS nutně odlišné povahy než občanskoprávní řízení o finanční náhradě za způsobenou újmu, obě tato řízení mohou mít dopady na EU. V obou případech tedy může být Komise nucena „činit vhodné podněty“ a „podporovat obecné zájmy Unie“.

113. Zadruhé Soudní dvůr již potvrdil, že působnost Komise jako „strážkyně Smluv“ zahrnuje i zajištění správného splnění závazků přijatých třetím státem v rámci smlouvy uzavřené s EU, a to s využitím prostředků stanovených takovou smlouvou nebo formou rozhodnutí přijatých podle dané smlouvy [45], včetně postupu pro řešení sporů [46]. V souladu s výše uvedeným nevidím žádný zásadní důvod, proč by mělo být z pravomoci Komise vyloučeno zastupování v mezinárodních soudních řízeních.

114. Zatřetí otázky předložené ITLOS za účelem vydání jeho poradního stanoviska se týkaly výkladu mezinárodní smlouvy uzavřené EU (úmluvy UNCLOS), dvoustranných smluv o rybolovu uzavřených mezi EU a třetími státy (zejména pěti členskými státy CSRP) a dohody OSN o rybích populacích. Všechny tyto mezinárodní nástroje tvoří nedílnou součást právního řádu EU a jsou pro unijní orgány závazné. Konkrétní předložené otázky se navíc týkaly souběžné příslušnosti pobřežního státu a státu vlajky, pokud jde o zajištění řádné ochrany biologických mořských zdrojů, zejména v rámci boje proti rybolovu NNN – tedy oblasti, v níž EU přijala konkrétní sekundární předpisy na základě již existujících mezinárodních pravidel [47]. Skutečnost, že během takového řízení mohou vyvstat další obecné otázky (jako v tomto případě otázka příslušnosti ITLOS vydávat poradní stanoviska a otázka přípustnosti položených otázek), je neodmyslitelným aspektem každého soudního řízení.

115. Mám tedy za to, že článek 335 SFEU ve spojení s čl. 17 odst. 1 druhou větou SEU stanoví dostatečný právní základ, který může Komise využít k předložení písemného a ústního stanoviska jménem EU tribunálu ITLOS.

44 — Viz rozsudek Philip Morris International v. Komise, spojené věci T-377/00, T-379/00, T-380/00, T-260/01 a T-272/01, EU:T:2003:6, body 1 až 3.

45 — Rozsudek C. A. S. v. Komise, C-204/07 P, EU:C:2008:446, bod 95 (týkající se dohody o přidružení s Tureckem), a usnesení Mugraby v. Rada a Komise, C-581/11 P, EU:C:2012:466, bod 68 [týkající se Evropsko-středomořské dohody zakládající přidružení mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Libanonskou republikou na straně druhé, podepsané v Lucemburku dne 17. června 2002 a schválené jménem Evropského společenství článkem 1 odst. 1 rozhodnutí Rady 2006/356/ES ze dne 14. února 2006 (Úř. věst. L 143, s. 1)].

46 — Viz rozsudek Kaufring a další v. Komise, spojené věci T-186/97, T-187/97, T-190/97 až T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97 až T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 a T-147/99, EU:T:2001:133, bod 270.

47 — Viz například bod 88 výše.

Závěry

116. Ve světle všech předchozích úvah a článků 138 a 140 jednacího řádu Soudního dvora, pokud jde o uložení náhrady nákladů řízení, navrhuji, aby Soudní dvůr:

— zamítl žalobu Rady Evropské unie,

— uložil Radě, aby nesla vlastní náklady řízení a nahradila náklady řízení vynaložené Evropskou komisí, a

— uložil rakouské, české, finské, francouzské, litevské, nizozemské, portugalské, řecké a španělské vládě a vládě Spojeného království, aby nesly vlastní náklady řízení.